

**LÄÄNE-VIRUMAA
KESKRAAMATUKOGU
2024. AASTA TEGEVUSE ARUANNE**

Sisukord

1	Aasta lühikokkuvõte.....	3
2	Juhtimine ja personal.....	4
3	Hoone ja ruum. Ligipääsetavus. Innovatsioon	7
4	Kogude kujundamine	11
5	Lugejateenindus ja raamatukoguteenused.....	15
6	Raamatukogu turundus.....	24
7	Eesmärgid tulevaks aastaks	25

1 Aasta lühikokkuvõte

1.1 Millised olid aruandeaasta tähtsündmused?

Tähtsündmusteks olid suvine raamatutäika, mitmed kirjanduslikud kohtumised ning Osvald Varese bareljeefi avamine.

1.2 Millised olid tegevused teema-aastal?

Kultuuririkkuse aastat tähistati raamatukogus temaatiliste näituste ja väljapanekutega.

1.3 Millised olid uued märkimisväärsed tegevused ja teenused?

Kõige olulisem tegevus oli RFID lahenduse kasutuselevõtmine ning iseteenindusvõimaluste loomine. Selle tulemusel muutus raamatukoguteenus kaasaegsemaks, kasutajatele mugavamaks ja privaatsemaks; laenusprotsesside kiiremaks muutumise järel tekkinud vabanenud aega saavad raamatukoguhoidjad kasutada digiabi pakkumiseks, näituste ja ürituste korraldamiseks ning lugemissoovituste jagamiseks; ruumide ümberkorraldamine tekitas raamatukogu kasutajate jaoks juurde mugavaid istumisalasid, fuajee on hubasem ja kutsuvam.

2023.aastal avatud tehnoloogia töötuba leiab üha aktiivsemat kasutust ning on toonud raamatukokku neid inimesi, kes varem raamatukogus ei käinud.

1.4 Kas aruandeaastaks seatud eesmärgid täideti?

Peamine eesmärk – võtta kasutusele RFID lahendused, sai täidetud. Teiseks suuremaks eesmärgiks oli uuendada raamatukogu arengukava ning see eesmärk täitus samuti. Lahendust ei leidnud raamatukogu ruumiprobleem ega raamatukoguhoidjate madalad palgad, kuid neid probleeme saab lahendada vaid linnavalitsuse abiga.

1.5 Üle-eestilise rahulolu-uuringu rahuloluindeks

Rahuloluindeks oli 9,75. Enim hinnati sõbralikku ja kiiret teenindust ja mugavaid teenuseid (eriti mainiti raamatukappi). Negatiivsena toodi välja ruumikitsikust (soovitakse rohkem istumiskohti, rohkem eraldatud töötegemise nurki ja rühmaruume), ebasobivaid lahtiolekukellaegu (eriti suvel) ning kogude osas soovitakse veelgi laiemat valikut ning lühemaid ootejärjekordi.

2 Juhtimine ja personal

Rakvere linn	1. Elanike arv	2.1 Registri- koodiga raamatu- kogude arv	2.2 Kesk- raamatu- kogude arv	2.3 Haru- raamatu- kogude arv	2.4 Ränd- raamatu- kogude arv	2.Kokku (2.2+2.3+ 2.4)	3.Teenind uspunktide arv
2023	15086	1	1	0	0	1	0
2024	15092	1	1	0	0	1	0

2.1 Juhtimine

2.1.1 Muudatused raamatukoguvõrgus

Raamatukoguvõrgus muudatusi ei olnud.

2.1.2 Rahvaraamatukogu nõukogu

Nõukogul on nõustav ja toetav roll, kuid 2024. aastal ei olnud nõukogu kooskäimine ja tegevus kuigi aktiivne.

2.1.3 Rahvaraamatukogu arengukava

2024. aasta detsembris kehtestati uus arengukava aastateks 2025-2030.

Link: <https://www.lvkrk.ee/images/failid/LVKRKarengukava2025-2030.pdf>

Raamatukogu arenguvajadused on kajastatud ka Rakvere linna arengukavas ning raamatukogu on kaasatud iga-aastasel arengukava ülevaatamisse.

2.2 Eelarve

Põhieelarve	31.12.2023	31.12.2024	Muutus %
Eelarve kokku	812 542 €	868 744 €	6,9%
Tööjõukulu*	605 829 €	618 131 €	2%
Komplekteerimiskulu	59 066 €	59 388 €	0,5%
sh KOV-ilt	28 511 €	28 830 €	1,1%
sh riigilt	30 555 €	30 558 €	0%
sh KuM-ilt	30 555 €	30 558 €	0%
Investeeringukulu**	46 086 €	101 987 €	121,3%
sh KOV-ilt	46 086 €	51 596 €	11,9%
sh riigilt	0 €	50 000 €	-
sh KuM-ilt	0 €	50 000 €	-
Infotehnoloogiakulu	7407 €	7289 €	-1,6%

2.2.1 Raamatukogu projektid

Projekti nimi	Toetuse allikas	Projekti periood	Eraldatud summa	Projekti üldmaksumus	Staatuse
RFID lahenduse kasutuselevõtmine ning iseteenindusvõimaluste loomine	Kultuuri- ministeerium	01.04- 30.12	50 000 €	101 987 €	Lõpetatud
Täiendkoolitus Lääne- ja Ida-Virumaa raamatukoguhoidjatele	Kultuuri- ministeerium	01.02- 30.06	1695 €	2915 €	Lõpetatud
Kadri-Ann Sumera klaverikontsert	Eesti Kultuurkapital	01.04- 30.04	350 €	545 €	Lõpetatud
Muusika- ja luuleõhtu	Eesti Kultuurkapital	01.05- 31.05	350 €	665 €	Lõpetatud

Kõige suurem ja olulisem projekt - RFID lahenduse kasutuselevõtmine ning iseteenindusvõimaluste loomine, tõi kaasa olulised arendused lugejateeninduses, muutes raamatukogu kasutamise mugavamaks ja privaatsemaks.

2.3 Personal

Töötajate arv	Täidetud töökohtade arv (FTE)
25	24,5

2.3.1 Olulisemad muudatused personali korralduses

Seoses lasteteeninduse spetsialisti töölt lahkumisega korraldati ümber lasteteenindus ning kogu lugejateenindus on koondatud teenindusosakonna koosseisu. Aasta jooksul uuendati ja muudeti raamatukoguhoidjate ametijuhendeid.

2.3.2 Erialahariduse ja kutse omandamine

Raamatukoguhoidja kutse tase 6 omistati ühele töötajale.

2.3.3 Täienduskoolitused

Koolitusteema	Koolituste arv
Juhtimine, sh projektijuhtimine	5
Raamatukogutöö kvantitatiivne ja kvalitatiivne hindamine, sh statistika ja uuringud	0
Meeskonnatöö ja koostööoskused	1
Isikuandmete kaitse ja autoriõigused	0
Kogude kujundamine ja haldamine	4
Teenuste pakkumine ja arendus	4

Klienditeenindus	4
Ligipääsetavuse tagamine ning erivajadustega või puuetega inimeste teenindus	2
Digi- ja meediapädevused	5
Koolituste ja ürituste korraldamine, sh koolitamine	5
Kultuur ja kirjandus	5
Roheoskused ja keskkonnateadlikkus	3
Töökaitse ja -tervishoid	1

Koolitustel osalemise puhul arvestati tööülesannetest tulenevate vajadustega, raamatukoguhoidjate soovidega, kutsestandardi kompetentsidega, aga ka töökorraldusest tulenevate võimalustega.

Uudiskirjanduse tutvustused aitavad teha valikuid kogude kujundamisel ja lugejatele soovitamisel, digi- ja meediaoskuseid rakendatakse igapäevaselt arvuti ja e-teenuste kasutajate abistamisel ja nõustamisel ning nutitundide läbiviimisel. Lugemisisu ja lastetööd puudutavad koolitused pakuvad materjale raamatukogutundide läbi viimiseks. Erinevad kultuuri- ja koduloolised koolitused laiendavad raamatukoguhoidjate silmaringi, rikastavad nende teadmisi ja on abiks infopäringutele vastamisel ning ürituste korraldamisel. Roheoskused ja keskkonnateadlikkus aitavad teenuseid kujundada keskkonnasõbralikeks ning vältida raiskamist. Kokkuvõttes täidavad kõik koolitused raamatukogu poolt lugejate vajaduste rahuldamiseks pakutavate teenuste ehk parema lugejateeninduse eesmärgi.

3 Hoone ja ruum. Ligipääsetavus. Innovatsioon

3.1 Hoone ja ruum

Raamatukogu asub kesklinnas ja ligipääs sellele on hea. Ruumide seisukord on hea, jooksvalt on tehtud hooldusremonti.

Vahetamist vajavad aknad ja korrastamist vajab fassaad kahel majaküljel, täiendavat soojustamist vajab pööning. Jätkuvaks probleemiks on ruumipuudus, mida püüti ka 2024. aastal ruumide ümberpaigutamisega ning kogude vähendamisega leevendada. 2024. aastal kasutusele võetud RFID lahendusega seoses muudeti 1.korruse laenutusleti paigutust, et lett ja iseteenindusautomaat ei asuks samas ruumis. Fuajee kujundati ümber hubaseks alaks, kus saab tutvuda uudiskirjandusega, kasutada kohviautomaati ja niisama vaba aega veeta.

Uuenduse on kasutajad hästi vastu võtnud.

2025. aastal on plaanis välja vahetada raamatukogu välisuks, millest sisenemine on praegu eeskätt lapsevankri ja ratastooliga ebamugav.

3.2 Ligipääsetavus

3.2.1 Ligipääs raamatukogu ruumidele ja teenustele

Ligipääsetavuse aspektid	Jah/ei
Raamatukogu kodulehel on toodud vajalik info erivajadustega inimestele pakutavate võimaluste ning ruumide kohta	Jah
Raamatukogu kodulehel on info Pimedate raamatukogu ja selle võimaluste kohta	Jah
	Mitmes raamatukogus?
Raamatukokku on paigaldatud taktilised tähised	0
Raamatukogu pakub regulaarselt koduteenindust	1
Raamatukogusse pääseb mugavalt ilma kõrvalise abita ka ratastoolis, piiratud liikumisvõimega või lapsevankriga külastaja	1
Ratastoolis, piiratud liikumisvõimega või lapsevankriga külastajad pääsevad ilma kõrvaliseabita mugavalt kõikidesse raamatukogu ruumidesse	1
Raamatukogus on nõutele vastav invatualett	1
Raamatukogu juures on invaparkimiskohad või invatranspordile on muul viisil tagatud parkimisvõimalus	1
Kuuldeaparaadi kasutajal on raamatukogus võimalik kasutada silmusvõimendit	0
Raamatukogu lahtiolekuajad arvestavad ühistranspordigraafikutega	1
Raamatukogu on avatud vähemalt ühel nädalavahetuse päeval	1

3.2.2 Koduteenindus

Koduteeninduse teenused	Kordade arv	Kasutajate arv
Väljaannete laenutus	309	24
Kasutajakoolitus	0	0
Digipädevuste alane nõustamine	0	0
Päringutele vastamine	3	3

Koduteenindust pakutakse iga kahe nädala tagant. Mitmete koduteeninduse klientide juures, kes elavad raamatukogu vahetus läheduses, käiakse ka väljaspool tavapäraseid teeninduskordi. Igal koduteeninduskorral külastatakse erineval hulgal lugejaid. Koduteenuse vajajate koguarv on aasta lõikes muutuv, kuna osad inimesed ei kasuta teenust aastaringelt, kas siis elukoha või tervise tõttu.

2024. aasta jooksul kasutas teenust 24 lugejat (2023.a 22 lugejat). Koduteeninduse laenutusi oli 2024. aastal 2047 ehk 308 laenutust vähem kui aasta varem. Kõige enam laenutati eestikeelset ilukirjandust ja vähesel määral ka võõrkeelset ilukirjandust. Ajakirjade laenutus on oluliselt vähenenud: 2023. aastal oli 176 laenutust, siis 2024. aastal vaid 18 (Kodukiri, Kodu & Aed). Lemmikraamatuteks olid “Helgi Sallo: sulle kõik nüüd ütlen” ja Tadeusz Dołęga-Mostowicz “Posija”. Vaatamata koduteeninduse lugejarühma laenutuste vähenemisele on see lugejarühm siiski väga aktiivne - 89 laenutust ühe lugeja kohta aastas.

3.2.3 Teenused teistele asutustele

Teenused teistele asutustele	Kordade arv	Osavõtjate arv
Raamatukotid lasteaedadele	5	7 (rühma)
Ettelugemine hooldekodus	4	47
AS Hoolekandeteenused Rakvere Narva tn üksus	6	88
AS Hoolekandeteenused Rakvere Lille päevakeskus	6	24

Rakvere lasteaedadele pakutaval raamatukottide teenusel on aastate jooksul kujunenud stabiilne kasutajaskond. Korraga laenatakse rühmadele 40-50 raamatut. Juhul kui lasteaiatõpetajad soovivad temaatilisi raamatuid (nt kevad, ametid vms), siis võetakse eelnevalt ühendust, kuid tavajuhtudel täidavad raamatukoguhoidjad kotte soovitamist väärt lastekirjanduse või uudiskirjandusega. Samuti käivad lasteaiad ise raamatukogus kohapeal rühmaga laenamas, seda võimalust kasutas 2024. aastal 17 lasteaiarühma.

Ettelugemisteenusega hooldekodus taasalustati 2024. aasta septembrist, intervalliks reeglina iga kahe nädala tagant. Hooldekodus ettelugemine rikastab vanemaealiste elanike argipäevasisustab aega, loob võimalusi aruteludeks, tõstab emotsionaalset heaolu ning vähendab stressi. Ette loeti: Anu Raud „Kuue ruuduga aken“, „Hea karjane“, Kalju Saaberi „Haruldast tõugu issi“, Astrid Lindgreni „Madlike ja Jaanikingu Põnn“.

Eri vajadustega inimeste raamatukoguringi tunnid AS Hoolekandeteenused üksustele toimusid juuni lõpuni (tunnid lõppesid, kui sotsiaaltöö haridusega raamatukoguhoidja lahkus töölt). Raamatukoguringi tunnis tutvustas raamatukoguhoidja mingit kindlat valitud teemat: nt aasta loom 2024, emakeelepäev, toitumine, loodus/keskkond, matkamine, eesti vanasõnad, kõnekäänud jne ning seejärel toimus arutelu. Lisaks külastati näiteks raamatukogu näituseid, tehnoloogiakaba ning viidi läbi kaasavad tegevusi (mänge, viktoriine, joonistamist, „keeleväänamist“ jne).

3.3 Innovatsioon

3.3.1 Raamatukogu pakutavad/kasutatavad innovaatilised/infotehnoloogilised võimalused

Innovaatilised/infotehnoloogilised lahendused	Mitmes raamatukogus?
Raamatukogusüsteem URRAM	1
Raamatukogusüsteem RIKS	0
Raamatukogusüsteem Sierra	0
Raamatuid saab laenutada igal ajal laenutuskapi kaudu	1
Raamatuid saab tagastada igal ajal tagastuskasti, tagastusluugi või laenutuskapi kaudu	1
Raamatukogus on iseteeninduslahendused (laenutusautomaadid)	1
Raamatukogu pakub avatud raamatukogu teenust (24/7)	0
Raamatukogu pakub kasutajatele kaugtöökohta/individuaaltööruumi	1
Raamatukogu pakub kasutajatele rühmatööruumi	1
Raamatukogu pakub kasutajatele konverentsitehnikat	1
Raamatukogu pakub kasutajatele vähemalt ühte kaamera ja mikrofoniga arvutit (nt koosolekuteks)	1
Raamatukogus saab kasutada helistuudiot (nt muusika, taskuhäälingute loomiseks)	0
Raamatukogus saab kasutada videostuudiot (nt videote, vlogide loomiseks)	0
Raamatukogus on kasutusel RFID lahendus	1
Raamatukogus on vähemalt üks AIP arvuti	1
Raamatukogus saab kasutada WiFi ühendust	1
Raamatukogus saab kasutada printerit ja/või skannerit ja/või koopiamasinat	1
Raamatukogus saab värviliselt printida	1
Raamatukogus saab kasutada 3D-printerit, kilelõikurit ja termopressi	1

3.3.2 Tähtsamad arendustegevused infotehnoloogia vallas

Tänu raamatukogude kiirendist saadud toetusele võeti 2024. aastal kasutusele RFID lahendus, mille käigus kiibistati suurem osa kogudest (va CD-plaadid, perioodika). Iga korruse laenutusletti paigaldati üks RFID lugejateenindaja töökoht, 1.korruse fuajeesse paigutati uus turvalahendus, iseteenindusautomaat (laenutamiseks, tagastamiseks, pikendamiseks) ja tark tagastuskast ning hoone parklapoolsesse välisseina paigaldati välise tagastusavaga tark tagastuskast (asendamaks seniseid tagastuskaste).

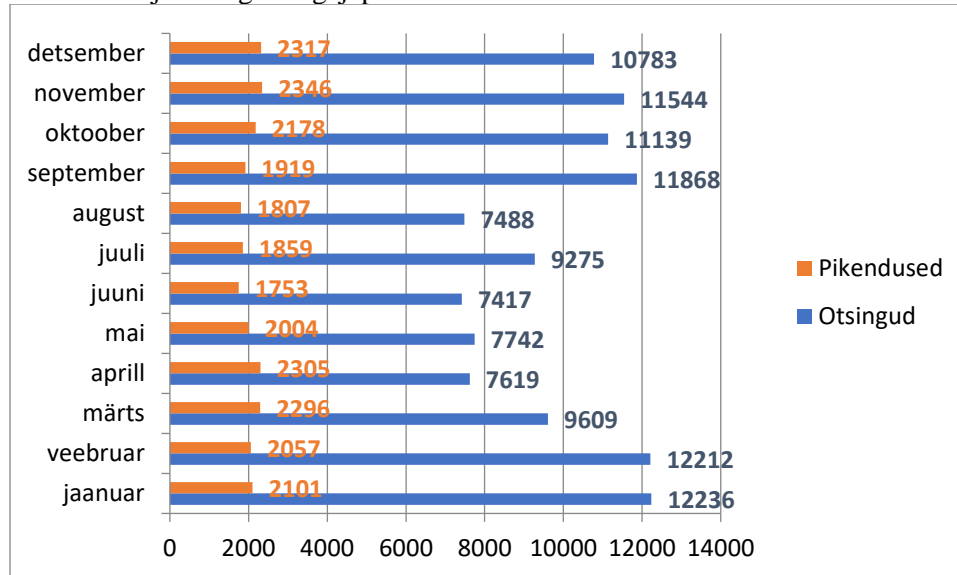
3.3.3 Iseteeninduslike teenuste kasutus

Iseteeninduslikest teenustest loendatakse ja analüüsitakse lugejaportaali, raamatukapi, laenutusautomaadi ja tarkade tagastuskastide kasutust. Neist kahe viimase tegelik kasutusaktiivsus selgub 2025. aastal, sest need paigaldati nii aasta lõpus, et hetkel käib teenuste tutvustamine lugejatele ning järeltöö kasutusaktiivsusest on veel vara teha.

Lugejaportaali kasutamine on kasvanud – aasta jooksul tehti 44 243 sisselogimist (2023. a 39 042), 118 932 otsingut (2023. a 110 539) ja 24 942 pikendust (2023. a 23 539). Lugejaportaal on ka peamine raamatukapi tellimuste vormistamise kanal.

Lugejaportaali kaudu registreeris end lugejaks vähem lugejaid kui aasta varem – 93 (2023. a 108).

Pikendused ja otsingud lugejaportaalis 2024

Aasta jooksul kasutati raamatukappi 5464 korral ehk keskmiselt tehti päevas raamatukappi 18 tellimust. Pakiautomaadi teenust eelistavad inimesed, kelle jaoks on oluline mugavus ja kiirus ning nad ei soovi laenutamisel raamatukogu lahtiolekuaegadest sõltuda. Kasutatavuse suurenemisega on tekkinud lugejarühm, kellega raamatukogus enam ei kohtu. Sarnaselt 2023. aastale, tehti 2024. aastal kõige rohkem tellimusi automaati väljaspool raamatukogu lahtiolekuaegu nädalavahetuseti ja pühade ajal. Kuna tihti oli raamatukapile rohkem tellimusi kui vabu kappe, telliti ja paigaldati 2024. aasta lõpus raamatukapile lisamoodul.

4 Kogude kujundamine

4.1 Komplekteerimise põhimõtted

Komplekteerimisel juhindutakse Lääne-Virumaa Keskraamatukogu komplekteerimis-põhimõtetest (avalikustatud raamatukogu veebilehel) ning riiklikest suunistest. Komplekteerimispõhimõtted vaadatakse läbi kord aastas ja uuendatakse vastavalt vajadusele.

Komplekteerimisel on eelistatud eesti autorite ilukirjandus, tõlkekirjandusest väärtkirjandus ning laste- ja noortekirjandus. Teadmiskirjandusest on eelistatud Eestit ja kodulugu puudutav kirjandus ning lugejatele huvipakkuvad väljaanded. Võõrkeelse kirjanduse osas täiendatakse kogusid peamiselt ingliskeelse kirjandusega valikuliselt vastavalt vajadusele ja võimalustele.

2024. aastal oli komplekteerimiseelarve 59 388€, millest riigieelarveline toetus oli 30 558€ (51,45%) ja Rakvere linna eraldi 28 830€ (48,55%).

Komplekteerimiskulu elaniku kohta oli 3,9€.

Kuna eesmärgiks on, et teavikute ooteaja pikkus ei ületa 3 nädalat, ostetakse järjekorra tekkides eksemplare juurde (nt Sven Mikseri raamatut „Vareda“ on kogudes 10 eksemplari ja Olav Osolini raamatut „Part lendab edasi“ 8 eksemplari) ning vajadusel lühendatakse ka laenuaega kolmelt nädalalt kahele nädalale.

4.2 Kogude kasutatavus ja seosed lugejate sihtrühmadega

Aasta jooksul on raamatukogu fondi ringlus tõusnud.

Kui arvesse võtta vaid kojulaenutusi, oli 2023. aastal ringlus 1,64 ning 2024. aastal 1,82. Kõige rohkem laenutati eksemplare ilukirjanduse osakonnast (ringlus 2,51). Ilukirjanduse osakonnale järgnes laste – ja noorteosakond (ringlus 1,87) ning erialakirjanduse osakond (ringlus 1,24). Komplekteerimisosakonnas asuvat vanaraamatu fondi kasutati vähe (ringlus 0,05).

2023.-2024. aasta raamatulaenutuste keelelise võrdluse järgi on eestikeelsete raamatulaenutuste arv kasvanud 1,7%, võõrkeelsete kahanenud 2,2% sh venekeelsete kahanenud 2,4%, ingliskeelsete kasvanud 0,1% ning muudes keeltes vähenenud 0,1%.

Ilukirjanduse osakonnas moodustasid eestikeelsed laenutused 93%, venekeelsed 4,4% ingliskeelsed 2,5% ning muudes keeltes 0,1%.

Erialakirjanduses moodustasid eestikeelsed laenutused 97,7%, venekeelsed ja ingliskeelsed mõlemad 1% ning muudes keeltes 0,3%.

Lasteosakonnas moodustasid eestikeelsed laenutused 97,8%, vene ja ingliskeelsed mõlemad 1% ning muudes keeltes 0,1%.

Laenutusi	Ilukirjandus			Erialakirjandus			Lasteosakond		
	2023	2024	Muutus %	2023	2024	Muutus %	2023	2024	Muutus %
Eesti keeles	59693	61643	+3,2%	35593	35542	-0,14%	37831	40936	+8,2%
Võõrkeeltes	5515	4598	-16,6%	676	770	+13,9%	1358	844	-37,8%
sh vene keeles	3981	2908	-26,9%	387	350	-9,5%	805	388	-51,8%
sh inglise keeles	1463	1643	+12,3%	210	346	+64%	424	431	+1,65%

4.3 Raamatute komplekteerimine (trükis, e-raamat, audioraamat)

Raamatute ostmiseks kasutati 49 182 € (82,4% komplekteerimiseelarvest). Kokku osteti 3210 raamatut, võrreldes 2023. aastaga osteti 20 eksemplari rohkem.

Aasta jooksul lisandus raamatukogu fondi koos annetustega 3319 raamatut. Enim teavikuid lisandus ilukirjanduse osakonda (43% saabunud teavikutest). 31% saabunud teavikutest lisandus laste- ja noorteosakonda ning 26% saabunud teavikutest lisandus erialakirjanduse osakonda.

Raamatute osakaal raamatukogu fondis on aasta lõpuks 96,18%.

Ühe raamatu keskmiseks hinnaks kujunes 15,32€. Võrreldes eelmise aastaga kasvas ühe raamatu hind 0,03€ võrra (2023. aastal oli hinnatõusuks 0,85€).

Võõrkeelseid raamatuid saabus koos annetustega 114 eksemplari (3,43% saabunud raamatutest), mis on 28 eksemplari vähem kui varasemal aastal. Võõrkeelsest kirjandusest saabus aasta jooksul venekeelset kirjandust 26 eksemplari, ingliskeelset kirjandust 84 eksemplari ja teistes keeltes 4 eksemplari. Võrreldes 2023. aastaga on venekeelse kirjanduse lisandumine raamatukogu fondi jätkuvalt langustrendis. Olenevalt ilmutumissagedusest ja lugejate nõudlusest on tõusnud ingliskeelse kirjanduse lisandumine. 73,68% saabunud võõrkeelsest kirjandusest on ingliskeelne kirjandus.

Audioraamatuid ei ole viimase kolme aasta jooksul lisandunud. 2024. aasta lõpuks oli audioraamatuid raamatukogu fondis 202 eksemplari.

E-raamatuid tellitud ei ole.

Täiskasvanute laenutuste edetabel 2024

Jrk	Autor	Pealkiri	Laenutusi
1	Mikser, Sven	Vareda /	253
2	Osolin, Olav	Part lendab edasi /	176
3	Vadi, Urmas	Kuu teine pool /	170
4	Osolin, Olav	Kus lendab part /	127
5	Henno, Sass	Vanaema /	117
6	Whitaker, Chris	Me algame lõpust /	117
7	Marklund, Liza	Soo /	116
8	Remarque, Erich Maria	Läänerindel muutuseta /	103
9	Reid, Taylor Jenkins	Evelyn Hugo seitse abikaasat /	102
10	Jaaks, Piret	Taeva tütreid /	91

Lastekirjanduse laenutuste edetabel 2024

Jrk	Autor	Pealkiri	Laenutusi
1	Keränen, Mika	Varastatud oranž jalgratas : [salaselts Rampsu esimene juhtum : jutustus] /	179
2	Raud, Piret	Tobias ja teine B /	149
3	Raud, Enno	Kalevipoeg : Friedrich Reinhold Kreutzwaldi eepose järgi jutustanud Enno Raud /	146
4	Vallik, Aidi	Kuidas elad, Ann? /	145
5	Keränen, Mika	Vana roosa maja : [salaselts Rampsu kolmas juhtum] /	125
6	Väljal, Silvi	Jussikese seitse sõpra /	113

7	Pervik, Aino	Arabella, mereröövli tütar /	111
8	Egner, Thorbjørn	Sööbik ja Pisik /	106
9	Oster, Grigori	Õuduste kool /	106
10	Tomusk, Ilmar	Kriminaalsed viineripirukad: neljanda A kriminalistid /	101

4.4 Perioodika komplekteerimine

Perioodika komplekteerimisel eelistatakse Eestis ilmuvat väärtajakirjandust. Ajalehti tellitakse 1 eksemplar, suure nõudluse ja võimaluse korral 2 eksemplari. Ajakirju tellitakse valikuliselt 1 eksemplar.

2024. aastal osteti perioodikat 161 aastakäiku, sh ajalehti 24 aastakäiku. Perioodikale kulus kokku 8080€ (13,6% komplekteerimiseelarvest). Annetusena saadi 6 aastakäiku perioodikat ja kaks aastakäiku ajalehti. Kultuuriperioodikat osteti raamatukokku 17 aastakäiku, 519,40€ eest. Aasta jooksul kustutati 116 aastakäiku perioodikat.

2024. aasta jooksul lõpetasid mitmed ajakirjandusväljaanded ilmumise (nii majanduslike raskuste kui lugejate vähesuse tõttu), neist osad jätkasid e-väljaannetena. Näiteks lõpetas ilmumise ajakiri Pööning ning paberkandjal lõpetas Tervis Pluss, mida lugejad meelsasti laenutasid. Kuna ajakirju on ilmunud vähem, siis on ka perioodika laenutuste osakaal aasta jooksul langenud. Perioodika kojulaenutuste osakaal kõigist kojulaenutustest oli 2,11% (2023. aastal oli perioodika laenutuste osakaal 2,79%).

Digiväljaandeid oli tellitud 57 aastakäiku. Digiväljaannete lugemiseks on raamatukogu 2.korruse lugemissaalis eraldi arvuti.

Perioodika laenutuste edetabel 2024

<i>Jrk</i>	<i>Pealkiri</i>	<i>Laenutusi</i>
1	Burda Style: = Burda Modemagazin	258
2	Eesti Naine	131
3	Pere ja Kodu	114
4	Kodukiri	107
5	Kalale! ; Looduses	101
6	Anne & Stiil	95
7	Imeline Ajalugu	94
8	Kodu & Aed	84
9	Meine Nähmode	82
10	Ottobre design	82
11	Kroonika	81

4.5 Muude väljaannete komplekteerimine: analüüs ja hinnang

Auviste osakaal raamatukogu kogudes oli 2,87%. Aasta jooksul saabus vaid kaks annetatud auvist. Kustutati 56 auvist ning aasta lõpuks oli auviste fondi suuruseks 2362 eksemplari. 2024.aastal oli auviste laenutuste osakaal aasta laenutustest 0,28% (2023. aastal 0,55%).

Elektrooniliste teavikute osakaal raamatukogu kogudest oli 0,03%. Enamik elektrooniliste teavikute alla kuuluvaid eksemplare on raamatukogu kogus olevad PS4 videomängud, mida lugejatele välja ei laenata. Elektroonilisi teavikuid on raamatukogu kogudes 2024. aasta lõpuks 26 eksemplari.

4.6 Esemete komplekteerimine

Mängude ja esemete osakaal raamatukogu kogudest on 0,92%. Igal aastal lisandub kogudesse aina enam lauamänge, õuemänge ja esemeid. Raamatukogu kogus on esemetena arvel peamiselt piparkoogivormid ja mõned õuemängude komplektid.

Lugejate seas on esemete laenutamine tõusuteel, siiski oli 2024. aastal mängude ja esemete laenutuste osakaal laenutustest 1,48% (2023. aastal 1,35%).

4.7 Annetuste osakaal kogude juurdekasvust

Aasta jooksul lisandus raamatukogu fondi 3384 eksemplari (ilma perioodikata), millest osteti 3266 eksemplari ja annetati 118 eksemplari. Raamatukogule tegid annetusi nii eraisikud kui ka asutused.

Annetuste osakaal kogude juurdekasvust (ilma perioodikata) oli 3,5%.

4.8 Inventuurid ja mahakandmised

Seoses RFID lahenduse kasutuselevõtuga korrastati kogud enne väljaannete kiibistamist põhjalikult. Aasta jooksul kustutati raamatukogu fondist 11 782 eksemplari.

5 Lugejateenindus ja raamatukoguteenused

5.1 Lugejaküsitlused

2024. aastal lugejaküsitlusi läbi ei viidud, sest toimus üleriigiline rahulolu-uuring.

5.2 Üleriigilise rahulolu-uuringu tulemused

Lääne-Virumaa Keskraamatukogu kohta andis hinnangu 526 vastajat, keskmine hinne oli 9,75. Küsimusele „Palun lisage, mis meeldis“ anti tagasisidet erinevatest aspektidest lähtuvalt:

- Teenindus – 382 vastust (sõbralikkus, abivalmidus, kiirus, 15 korral toodi välja raamatukoguhoidjate oskust soovitada sobivat kirjandust)
- Teenused – 78 vastust (üritused ja näitused, raamatukapp (seda mainis eraldi 29 inimest))
- Keskkond – 59 vastust (hubane, rahulik, korras)
- Kogud – 39 vastust (hea ja laialdane valik, võõrkeelse uudiskirjanduse rohkus, hea ajakirjade valik)

Eraldi kiideti lasteosakonda 14 vastuses. Nimetati ka väga loogilist raamatute paigutust, prillide kasutamise võimaluse olemasolu, tehnoloogiatoa teenuseid, RVLi.

Küsimusele „Palun lisage, mis võiks teisiti olla“, anti tagasisidet märksa vähem, st ca pooled vastusekastid olid täitmata jäetud ning palju vastuseid oli stiilis „praegu kõik sobib, pretensioone ei ole“. Sisukates vastustes anti tagasisidet erinevatest aspektidest lähtuvalt:

- Teenindus – 10 vastust (heideti ette ebasõbralikkust, tigidust ja üleolevust)
- Teenused – 22 vastust (lahtiolekukellaajad (eriti suvel), kaardimaksevõimaluse puudumine, veeautomaadi puudumine, võiks toimuda rohkem üritusi).
- Keskkond – 28 vastust (ruumikitsikus, soovitakse rohkem istumiskohti, rohkem eraldatud töötegemise nurki ja rühmaruume; interjäär võiks olla rahulikum (liiga värvikirev) ja hubasem, saal võiks olla suurem).
- Kogud – 24 vastust (rohkem ilukirjandust, uudiskirjandust, rohkem eksemplare, et ei peaks nii kaua järjekorras ootama; rohkem inglisekeelset kirjandust; rohkem puslesid ja mängu).

Korduvat tagasisidet tuli seoses URRAMiga: ebamugav kasutada, ei leia üles kohta, kust raamatuid kappi tellida; kataloog võiks olla lihtsam ja loogilisem, kasutajasõbralikum. Lisaks sooviti näiteks e-raamatute laenutust ehk siin on meie võimalus enam MIRKO teenust tutvustada.

Korduvaid soovide oli seoses kohviautomaadiga, mida kasutajad 2.korruselt hästi üles ei leidnud ning mis nüüd paikneb fuajees.

5.3 Raamatukogu kasutamine ja teenused

5.3.1 Avalikule teabele ning riigi- ja kohaliku omavalitsuse elektroonilistele teenustele juurdepääs

Avalikuks kasutamiseks on raamatukogus kokku 13 arvutitöökohta, sh eraldi arvuti 2.korrusel digiajalehtede lugemiseks. 2.korruse lugejaarvutites saab kasutada ID-kaarti ning teha väljatrükke, skaneerida ning saada vajadusel abi ja juhendamist e-riigi teenuste kasutamise osas. 2.korrusel asub ka PrintInCity prindipunkt. Tehnoloogitoas on 3 arvutit, millega saab

kasutada kujundusprogramme, skaneerida diapositiive ja negatiivne ning kasutada graafikalauda.

Juhendamist vajatakse erinevate e-riigi teenuste kasutamisel, väljatrükkide tegemisel, info otsimisel, skaneerimisel dokumentide vormistamisel jne.

5.3.2 Muudatused ja uuendused teeninduskorralduses ning teenustes, sh e-teenustes

Peamised uuendused olid seoses RFID lahenduse kasutusevõtuga: 1. korruse laenutuslett asub nüüd näituseruumis ning reserveeringute riiv on ligipääsetav nii töötajatele kui lugejatele (et lugeja saaks oma reserveeringu soovi korral iseteenindusautomaadi kaudu laenutada).

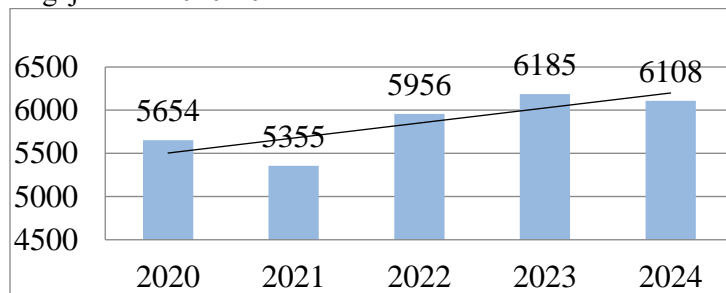
RFID-le üleminek toimus kolmes etapis. Esmalt toimus juunist augustini väljaannete kiibistamine ning augusti lõpuks olid kiibi saanud ca 80 000 väljaannet.

Teises etapis paigaldati fuajeesse turvalahendus ning iga korruse letti üks RFID töötajakoht. See muutis koheselt kiiremaks ka laenutus- ja tagastusprotsessi. Kolmandas etapis lisandusid lugeja jaoks iseteeninduse võimalused: novembri lõpus paigaldati raamatukogu fuajeesse iseteenindusautomaat ning aasta viimastel päevadel said paika ka sisemine ning välise tagastusavaga „tark“ tagastuskast.

5.3.3 Lugejad

Lugejad 2023	Lugejad 2024	Muutus (+/-)
6185	6108	-77

Lugejate arv 2020-2024

Hölve oli 2024. aastal 40,5% (2023. aastal 41%), mis on maakonna keskmisest (28,3) märksa kõrgem.

Kõige rohkem on täiskasvanutest lugejaid, järgnevad põhikooliõpilased. Kõige intensiivsemalt laenutab endiselt koduteeninduse lugejarühm, mis moodustab lugejate arvust kõigest 0,4%. Iga koduteeninduse lugeja laenutab keskmiselt 89 väljaannet aastas, neile järgnevad pensionärid 39 väljaandega ning koolieelikud 29 väljaandega aastas. Täiskasvanute lugejaterühma ühe inimese laenutuste arv aastas on keskmiselt 28 väljaannet.

Võrdluses 2023. aastaga on langenud täiskasvanute laenutuste arv 5,5%, üliõpilastel 6%, gümnaasiumiõpilastel 3%, RVL raamatukogudel 9%, koduteenindusel 13% ja ametikooliõpilastel 28%.

Tõusnud on laenutuste arv pensionäridel 17%, põhikooliõpilastel 7%, asutustel 38% ning koolieelikutel 4%.

LVKRRK lugejate ja laenutuste osakaal 2024

Lugejarühm	Lugejate arv	Osakaal lugejate koguarvust	Laenutuste arv	Laenutusi lugeja kohta	Osakaal koju-laenutuste arvust
Täiskasvanud	3350	54,8%	92220	27,5	60,2%
Pensionärid	622	10,1%	24767	39,8	16,2%
Põhikooliõpilased	1370	22,4%	13492	12,1	8,8%
Üliõpilased	145	2,3%	2893	19,9	1,88%
Gümnaasiumiõpilased	409	6,6%	3275	8	2,13%
Asutus	23	0,37%	7452	324	4,86%
Koolieelikud	77	1,26%	2210	28,7	0,14%
RVL raamatukogu	40	0,65%	2630	65,7	1,71%
Koduteenindus	23	0,37%	2047	89	1,33%
Ametikooliõpilased	54	0,88%	496	9,1	0,32%

5.3.4 Külastused

Külastused 2023	Külastused 2024	Muutus (+/-)
93565	98991	+5426

Külastusi elaniku kohta aastas oli 6,6 (2023. aastal 6,2). Külastuste arv tõusis, kuna mitmed organisatsioonid ja nende koostööpartnerid on leidnud, et raamatukogu asukoht, lahtiolekuajad ja ruumid on kõige sobivamad nende koolituste (nt Töötukassa partnerid) ja ürituste korraldamiseks. Lisaks külastasid raamatukogu kolleegid teistest raamatukogudest, üliõpilased, lasteaia- ja kooliklassid, toimusid mitmed rohkearvulised kirjandusüritused ja kontserdid, regulaarselt kasvatavad külastuste arvu ka keelekohviku, mälu treeningu jms osalejad.

Külastuste arvu suurendab ka raamatukapi kasutuse (kasv 2024.aastal 15%) ja tagastuskastide kasutuse arvestamine külastuste hulka.

Külastuste arv on suurenenud viimased neli aastat.

5.3.5 Laenutused

	2023	2024	Muutus
Kojulaenutused	152581	153080	+499
Kohalkasutused	18138	14920	-3218
Laenutused kokku	170719	168000	-2719

Kojulaenutuste arv 2024.aastal pisut tõusis. Kohallaenutuste arv on vähenenud, kuid arvestades raamatukogu ruumilist paigutust ja töökorraldust, on väga keeruline saada adekvaatset pilti sellest, kui palju kohalkasutusi üldse on.

Laenutusi elaniku kohta oli 11,1 (2023. aastal 11,3), laenutusi lugeja kohta 27,5 (2023. aastal 27,6). Kõigist laenutatud teavikutest moodustasid 96,1% raamatulaenutused, perioodika laenutused 2,1% ja muude väljaannete (auvised, lauamängud jms) laenutused 1,8%. Kuigi protsentides on viimastel aastatel olnud pisikesi kõikumisi, siis üldiselt pole erinevate teavikute osakaalud aastatega kuigipalju muutunud – ülekaalukalt kõige rohkem laenutatakse jätkuvalt raamatuid, aeglaselt on suurenenud muude teavikute (nt erinevate mängude) laenutamine ja pidevalt kahaneb niigi väike auviste kasutamine.

5.3.6 MIRKO teenus

Aasta jooksul tehti LVKRRK kogudest MIRKO vahendusel 314 laenutust (62 laenutust vähem kui aasta varem): ilu- ja lastekirjandust 201 laenutust ning erialakirjandust 113 laenutust. Võõrkeelsete raamatute laenutusi oli 14. Lastekirjanduse laenutustest on enamus soovitusliku kirjanduse laenutused, ka täiskasvanute ilukirjanduse laenutuste hulgas on palju soovitusliku kirjanduse laenutusi, erialakirjanduse enim laenutuste hulgast torkab silma suurem hulk õiguslaseid õpikuid ja seadusandlust.

Laenutuste arvu vähenemine võrreldes eelneva aastaga ei ole üllatav, sest aasta jooksul liitus teenusega palju uusi raamatukogusid. Vähenemise ühe põhjusena võib välja tuua ka selle, et MIRKOst saab laenutada ka e-raamatuid ja audioraamatuid, mille tõttu osad inimesed kindlasti eelistavad kasutada neid võimalusi. Küll elavnes MIRKO kaudu laenutamine läbi viidud sooduskampaaniate ajal.

5.3.7 Ülevaade RVL teenusest

	RVL sisse	RVL välja
2023	90	2849
2024	170	2624
Kokku:	+120	-255

Urrami siseselt kasutas RVL teenust 2024. aastal 40 raamatukogu ehk 20 võrra vähem kui aasta varem. Ka laenutuste arv vähenes 8%, kokku oli 2624 laenutust (2023. a 2849).

Urrami väline teadus- ja erialaraamatukogudest tellitav teavikute hulk oli poole väikesem kui aasta varem (vaid 11 erinevat nimetust), selle peamine põhjus on, et lugejatele soovitatakse kasutada MIRKO teenust, mis on kiirem.

5.3.8 Infopäringud

Päringud 2023	Päringud 2024	Muutus (+/-)
825	1051	+226

Huvitavamad päringud 2024. aastal: kogu töde tuumaenergiast, kromaatilise kandlemängu õpetus, mopeedi ehitamine, riidekapi ajalugu, soomussärgi valmistamine, pontšo kaitsefunktsioon.

5.3.9 Virtuaalüritused, -koolitused ja -näitused

Virtuaalüritusi-, koolitusi ja -näitusi ei korraldatud.

5.3.10 Tasulised teenused

Milliseid tasulisi teenuseid raamatukogud pakuvad? Valige loetelust sobivad

- Printimine, paljundamine
- Ruumirent
- Üritused
- Materjalikulu (nt 3D-printimine, laserlõikur jne)
- Muu (nimetada)

5.4 Laste- ja noorteteenindus

Lug-d 2023	Lug-d 2024	Muutus (+/-)	Külast- d 2023	Külast- d 2024	Muutus (+/-)	Laenut 2023	Laenut 2024	Muutus (+/-)
1600	1532	-68	18718	19050	+332	15659	16618	+959

Lugejate arvu langus lasteosakonnas ei ole küll suur, kuid annab kinnitust, et laste ja noorte lugejaks registreerimine on pisut murekoht. Kuna külastuste arv 2024. aastal tõusis märgatavalt, ei ole õnneks muret, et lapsed majja ei jõuaks. Paljude laste jaoks on lasteosakond aga eelkõige aja veetmise koht, samuti lähivad paljud laenutused endiselt lapsevanemate arvele või siis kasutatakse peres ühe lapse lugejakontot mitme lapse laenutuste jaoks. Selles osas tehakse pidevat teavitustööd, et iga laenutus läheks õige lugeja arvele.

Külastuste arvu tõus on ootuspärane, kuna grupikülastuste arv aasta teises pooles oli väga suur.

Laenutuste arvu tõusu üheks põhjuseks on ilmselt, et raamatukogu külastades võetakse kaasa suurem hulk raamatuid kui varem. Julgemalt on hakatud lugejaks registreerima ka lasteaiaaialisi lapsi, kes külastavad perega raamatukogu õhtuti või nädalalõppudel ning nende laenutuste arvud on alati suured. Ka Jututare püsikülastajad on suured laenutajad, kes käivad meie juures iganädalaselt oma lugemisvalikut vahetamas.

5.4.1 Laste- ja noortekirjanduse komplekteerimine

2024. aastal lähtuti laste- ja noortekirjanduse komplekteerimisel peamiselt lugejate ja õpetajate tagasisidest. Lisakoguseid telliti jooksvalt nimetustele, mis on 2023. ja 2024. aastal lisandunud

koolides lugemiskavasse. Õpetajatelt lugemisnimekirju eraldi ei küsita, sest klasside ja koolide lõikes on need väga erinevad, kuid laenutuste põhjal saab jooksvalt ülevaate, millised raamatud on õpilastele lugemisnimekirjadesse lisandunud. 2024. aastal sai oluliselt värskendada ka juba olemasolevate kohustusliku kirjanduse nimetuste kogu.

Kui kooli kohustuslik lugemisvara kõrvale jätta, siis telliti 2024. aastal uusi nimetusi enamasti 1-2 eksemplari kaupa, nimekamate eesti autorite raamatuid ka 3 eksemplari. 2025. aasta kevadel toimuva kirjandusmängu jaoks vajalikke raamatuid telliti 4 eksemplari. Aimekirjandust telliti samuti enamasti üks eksemplar. Teemadel, mis on eelkooliealiste seas rohkem nõutud, telliti raamatuid valikuliselt ka kaks eksemplari.

Eelkooliealistele valikute tegemisel lähtutakse väga palju lasteaiaõpetajate soovidest – välja on kujunenud teemad, mida rühmades käsitletakse ning raamatukogu proovib nendel teemadel raamatute valikut jooksvalt täiendada. Oluliselt on aga vähendatud pappraamatute ja ka helidega raamatute valikut, kuna olemasolev kogu on hetkel heas seisus. Juurde võetakse vaid asendamist vajavaid nimetusi või raamatuid, mis on uute teemadega.

RFID kasutuselevõtmise tõttu korrastati kogusid eriti hoolikalt – maha kanti eelkõige halvas seisus eksemplariid, pikalt laenutusteta olnud eksemplariid ja olulisel määral ka võõrkeelset kirjandust. Huvi võõrkeelse kirjanduse vastu on lasteosakonnas pigem väike ning seetõttu on vähendatud ka võõrkeelse kirjanduse tellimist.

5.4.2 Laste ja noorte lugemisharjumuste kujundamine, arendamine ja üritused

Jututare raamatuhommik kodustele väikelastele

Juba teist hooaega korraldatakse Jututare raamatuhommikut iganädalaselt. Võrreldes varasemate aastatega on raamatuhommiku formaat muutunud – rohkem tutvustatakse uusi raamatuid, ei tehta vaid näitemängu vaid harjutatakse väikeseid külastajaid kuulama ka ettelugemist, Lisaks proovitakse pakkuda looga haakuvat käelist tegevust, mis oleks pisut teistmoodi kui lihtne rebimine ja kleepimine. Muudatused formaadis ei ole siiski muutnud tegevuse eesmärki – muuta raamatukogus käimine laste jaoks loomulikuks tegevuseks juba esimestel eluaastatel.

Kohtumised õpetajatega

2023/2024 õppeaastal tajuti, et lasteosakonna kontakt koolide ja lasteaedadega oli jäänud kaugeks. Seetõttu võeti 2024. aasta sügisel ette suurema infojagamise tuuri. Selle käigus korraldati kohtumised Rakvere linna kolme kooli õpetajatega. Tutvustati iseennast, raamatukogu teenuseid ning lasteosakonna programmi.

Lasteaedade puhul oli varem probleemiks, et e-kirjadena saadetud info ei jõua üldmeililt rühmadeni. Seetõttu koostas raamatukogu eraldi rühmade meililistid igale Rakvere linna lasteaiale ning rühmadesse saadeti otse info raamatukogu pakutava kohta.

Selline veidi teises formaadis info jagamine on end väga hästi õigustanud – 2024/2025 õppeaasta esimene pool tõi juurde suurel hulgal grupikülastusi ning jätkub ka teisel poolaastal. Lisaks on lasteaiaõpetajad väga hästi võtnud vastu rühmakontod ning käiakse lastega koos regulaarselt uusi raamatuid laenutamas. Loodetavasti saavutatud kontakt püsib ning hea sõna raamatukogu tegevusest levib klasside ja rühmade vahel juba ise edasi.

Raamatukohvik koostöös Rakvere Avatud Noortekeskusega

2024. aasta teisel poolaastal viidi läbi kolm raamatukohviku üritust, et tutvustada ka noortekeskuse küllastajatele erinevaid kirjandusžanreid ning kutsuda neid raamatukogu küllastama. Noortekeskuse töötajatega sai loodud hea kontakt ning loodetavasti õnnestub ka

tulevikus ühiseid tegevusi planeerida. Kuna aga raamatukohviku ettevalmistus ja läbiviimine olid üpris ajamahukad, siis ajapuuduse tõttu jätkab noortekeskus selle üritusega hetkel omal käel.

2024. aastal käisid raamatukogus laste ja noortega kohtumas Mika Keränen, Urmas Nemvalts ja Sass Henno.

5.5 Raamatukogu kui kogukonnakeskus

Kohalikku pärandit jäädvustav, elukestvat õpet toetav ja vabaaja võimalusi pakkuv kultuurikeskkond.

Üritused/tegevused 2023	Üritused/tegevused 2024	Muutus (+/-)
199	525	+326

Kuna 2023. aastal oli koolituste arvestamise meetodika teine, ei kajastu 2023. aasta arvudes Info-, meedia- ja digipädevuste alane nõustamine ja juhendamine

Kui 2024. aasta arvestuse puhul välja jätta Info-, meedia- ja digipädevuste alane nõustamine ja juhendamine, toimus kokku 214 üritust/tegevust, mis on 15 võrra enam kui 2023. aastal.

Üritused/tegevused	Arv
Kirjandusega seotud näitused ja väljapanekud	113
Lugejate kohtumised kirjanike ja kirjandustegelastega	10
Lugejamängud ja -võistlused	1
Kodulooga seotud sündmused ja väljapanekud	2
Kunsti- või käsitöönäitused	8
Kontserdid või muusikasündmused	10
Info-, meedia- ja digipädevuste alane nõustamine ja juhendamine*	311
Üldharivad loengud ja töötoad	19
Muud (reisinäitused, kogujate kollektsioonid, fotonäitused jm)	51

Olulisemad sündmused 2024. aastal:

15. veebruaril kohtumisõhtu Justin Petronega ja raamatu „Minu Itaalia“ esitus.

Populaarne kirjanik ei olnud varem Rakveres raamatukogus esinenud. Esitus oli möödunud aasta külastajarahkeim kirjandussündmus tuues kokku rohkem huvilisi, kui raamatukogu saal mahutab – 60 inimest.

Aprillis J. Kunderi Rahvakooli Akrüülisõprade maalinäitus Elas kord... Oli kord..., juhendaja Tiiu Veersalu. Kuna tegemist on Rakvere kandi harrastajatega, oli näitus raamatukogus suurepärase võimalus näidata oma töid avalikult. Näituse teemagi oli kirjanduslik – igaüks maalis oma lemmikmuinasjuttu. Näituse avamine oli meeleolukas sündmus ja positiivne kogemus avas koostöövõimalused edasiseks. Näitus tõi raamatukogusse palju külastajaid.

8. mail kohtumisõhtu Airis Erme ja Helin-Mari Arderiga. Meeleolukas sündmus, kus ühendatud oli nii luule kui muusika.

8. juunil Rakvere raamatutäika. Täika toimus Rakvere linna päeva sündmusena Rakvere Rahvaaias. Raamatukogu jaoks on oluline panustada oma osalemisega linna päevadesse, tehes koostööd teiste kohalike korraldajatega. Telki külastas hinnanguliselt väga palju inimesi (loendamatusse tõttu ei kajastu nende arv statistikas), kellest suur hulk leiab ehk tee ka raamatukogusse.

24. oktoobril vabadusvõitleja ja metsavend Osvald Varese bareljeefi avamine. Tegemist oli harukordse sündmusega eelkõige selle eeloo tõttu. Kunagise Rahkla metsavenna Osvald Varese Kanadas elav järeltulija Nestor J. Nalywayko annetas osa vanaisa pärandist Lääne-Virumaa keskraamatukogule sooviga panustada raamatukogu arengusse ja ühtlasi jäädvustada vanaisa mälestus. Annetuse toel soetati kogu raamatukogu internetinurga sisustus arvutitest mööblini. Lisaks osteti lasteosakonnale uusi mängu. Osvald Varese mälestuse jäädvustamiseks paigaldati seinale pronksbareljeef, mille valmistas skulptor Airike Taniloo-Bogatkin.

5.5.1 Kasutajakoolitused

Koolitused 2023	Koolitused 2024	Muutus (+/-)
110	183	+73

*Kuna 2023. aastal oli koolituste arvestamise meetodika teine, on tabelis näidatud 2023. aasta puhul vaid rühmakoolitusi.

Peamised koolitused olid lastele suunatud Lugemisisu (30 korda) ja raamatukogumängu (16) tunnid ning tehnoloogiatoas toimunud riideeseme kujundamise töötoad (26) ja tehnoloogiatoa üldised tutvustustunnid (10).

Lisaks toimusid kogu aasta vältel eeskätt ukrainlastele suunatud lõimimiskohvikud (40).

2024. aastal olid lasteosakonna haridusprogrammis järgmised tunnid:

- Lugemisisu programm 5 – 13a noortele lugejatele
- Raamatukogumäng 1. klassi lastele
- Nutitund 2. - 5. klassi õpilastele
- Teematunnid õpetajate valitud teemadel

Kõige parem koostöö on välja kujunenud lasteaedadega. Lugemisisu programmiga liitus 2024. aastal kokku 11 lasteaiarühma neljast linna lasteaiast ning neile sai läbi viia 27 Lugemisisu tundi. Lisaks Lugemisisu programmile osalesid lasteaiarühmad aktiivselt Nukitsa konkursi raamatute valimisel (5 kohtumist) ning külastasid erinevaid teematunde (enim küsiti jõulutundi ja muinasjututundi, kokku 8 kohtumist).

Klassigruppidest on kõige aktiivsemad just 1.klassid. Nende jaoks mõeldud raamatukogumängus osales eelmisel aastal 10 klassigruppi ja kokku viidi läbi 16 kohtumist. Selle üle on hea meel, sest raamatukogumängu abil saab värske koolilaps ruttu selgeks, kuidas raamatukogu teenust kasutada ning teadmise, et raamatukogu on koht, kuhu võib peale koolipäeva julgelt tulla.

Klassigrupid kahjuks ei jõua Lugemisisu programmiga liituda (vaid 3 tundi kahele klassigrupile). Tagasiside põhjal tundub, et õpetajate jaoks on seda keeruline oma tunniplaani mahutada. Rohkem on huvi tuntud pigem Nutitunni vastu (5 tundi) ja küsitakse teematunde erinevate tähtpäevadega seoses või lihtsalt raamatukoguga tutvumise tuuri (kokku 9 kohtumist aasta jooksul).

5.5.2 Koostööpartnerid

Koostööd tehti jätkuvalt teiste Rakvere linna allasutuste ning koolide ja lasteaedadega. Olulisemad neist Rakvere Kultuurikeskus (ühisüritustel osalemine, kultuuriinfo vahendamine elanikkonnale), Lääne-Viru Omavalitsuste Liit (konkursi „Aasta tegu Lääne-Virumaal“ hääletamise korraldamises osalemine, Virumaa Kirjandusauhinna žüriis osalemine jmt), Virumaa Teataja (raamatukogus toimuva aktiivne kajastamine).

Lasteaiarühmad ja algklassid külastavad peamiselt raamatukogu poolt pakutavaid tunde. Gümnaasiumid (Rakvere Riigigümnaasium ja Rakvere Eragümnaasium) käivad grupitundides tutvumas infootsingu võimalustega.

Koostöös Rakvere Haiglaga toimus möödunud aastal kaks terviseinfot ja -korraldust puudutavat infotundi.

Mälutreener Anu Jonuksi vedamisel jätkuvad juba mitmendat aastat regulaarsed (2 korda kuus) mälutreeningud eakatele.

Mitmed ühendused kasutavad raamatukogu ruume kooskäimise kohana. Näiteks Lääne-Virumaa Vaegkuuljate Ühing ja Kultuurkapitali Lääne-Viru ekspertgrupp.

Raamatukogu on olnud avatud igasugusele koostööle erinevate valdkondade esindajatega kui see vastab raamatukogu väärtustele ning teenib kogukonna huve.

6 Raamatukogu turundus

6.1 Turunduskanalid

Millised olid aruandeaastal peamised kanalid raamatukoguteenuste tutvustamiseks? Valige sobivad

- Raamatukogu koduleht
- KOV-i koduleht (link portaalile Visit Rakvere, linnaleht Rakvere Sõnumid)
- Sotsiaalmeedia (Facebook, Instagram)
- Raadio
- Televisioon
- Ajalehed, ajakirjad
- Välireklaam (nt plakatid, ekraanid)
- Muud (kultuurisündmuste portaal Visit Rakvere)

Kuna erinevate kanalite mõju ei ole uuritud ega hinnatud ei saa pädevat hinnangut anda. Turunduskanalite valikul kasutatakse erinevatele sihtgruppidele harjumuseks saanud kanaleid. Siiski kuigi eakamad inimesed saavad infot peamiselt plakatitelt või ajalehest, jõuab mõnikord info nendeni ka läbi noorema põlvkonna, kes saab oma info sotsiaalmeediast. Seetõttu kasutatakse ära ja kombineeritakse pea kõiki kasutuses olevad kanaleid, isegi kui need ei ole sihtgrupi jaoks esmased. Tasulist reklaami ostetud ei ole.

Raamatukogu ei korralda suursündmusi ning sihtgrupp on enamasti kohalik inimene, seetõttu on senised kanalid (maakonnaleht, sotsiaalmeedia ja välireklaam) olnud piisavad sihtgrupini jõudmiseks.

Televisiooni jõuavad Lääne-Virumaa uudised haruharva. Möödunud aastal see siiski ühel korral õnnestus, kui ERR kajastas RFID kleebiste paigaldamist raamatutele ja tutvustas laenusautomaatide kasutuselevõtu plaane.

Üks eesmärk on olnud raamatukogu külastajatele nõ turundada oma kogu, et see rohkem ringleks. Seetõttu oleme rohkem rõhku pannud kiiresti vahetuvatele, meelelahutuslikele ja atraktiivsetele väljapanekutele raamatukogu sissekäigu lähedal. Nii mõnigi unustatud, kuid väärtuslik raamat on tänu sellele saanud rohkem laenutusi. Hüpikväljapanekutega on püütud kõnetada ka raskesti püütavaid sihtgrupe, nagu näiteks noored ja mehed.

Trükimeedias kajastati raamatukogu tegemisi möödunud aastal 50 korral. Sotsiaalmeediapostitusi Facebookis ja Instagramis oli kokku 299.

6.2 Väljaannete publitseerimine

2024. aastal uusi väljaandeid ei publitseeritud.

Jätkuvalt koostab raamatukogu blogi „Raamatukoguhoidja lugemispäevik“, kuhu möödunud aastal tehti kokku 49 raamatututvustust.

7 Eesmärgid tulevaks aastaks

2025. aasta eesmärgid lähtuvad arengukava tegevuskavast:

- Jätkub aktiivne iseteenindusvõimaluste tutvustamine, et lugejad oleks teadlikud ja oskaksid kasutada iseteenindusvõimalusi.
- RFID kasutuselevõtu tulemusena on töötajatel nüüd enam aega nõustada lugejaid ja tutvustada rohkem kogusid erinevate nimestike, väljapanekute ja näituste kaudu ning korraldada mitmesuguseid sündmusi. Eesti raamatu aasta tähistamine annab nendeks tegevusteks eriti hea võimaluse.
- Seoses 2025. aastaks planeeritava Rahvaraamatukogude seaduse muutmisega kaob 2026. aastal raamatukogu roll maakonnaraamatukoguna, mis tingib vajaduse muuta raamatukogu nime. Uus nimi – nt Rakvere raamatukogu – peegeldab paremini raamatukogu sisu ning rolli ja muutub kasutajatele lihtsamaks ja suupärasemaks. Seoses nime muutusega kaasajastatakse ka visuaalset identiteeti, töötades professionaalide abil välja raamatukogu stiiliraamat (logo, värvipalett, tüpograafia jmt).
- Raamatukoguhuones suuri remonte ja ümberkorraldusi 2025.aastal ei ole plaanis, kuid välja on vaja vahetada raamatukogu välisuks, millest ratastoolis ning lapsevankriga külastajal on praegu ebamugav siseneda.

2024. aastast tulevad uude aastasse kaks suuremat ja kiiresti lahendust vajavat probleemi:

- raamatukoguhoidjate töötasu, mis ei ole mitmel aastal kasvanud. Kahjuks jäävad Lääne-Virumaa Keskraamatukogu raamatukoguhoidjate töötasud riikliku kultuuritöötaja miinimumpalgale (1600€) juba märkimisväärselt alla.
- raamatukogu ruumiprobleem ootab endiselt lahendamist – senine raamatukoguhuone on jäänud nii ruumipaigutuselt kui -suuruselt praeguste vajadustele alla ning seetõttu ei ole võimalik pakkuda neid võimalusi ja tegevusi, mida kaasaegne raamatukogu pakkuda võiks.